

Силабус курсу

Аналіз ризикоорієнтованих операцій

Рівень вищої освіти – **другий (магістерський)**
Ступінь вищої освіти – **магістр**
Освітньо-наукова програма: **«Міжнародний облік»**
Кількість кредитів ECTS – **5**
Рік навчання – **2**, семестр – **3**
Мова викладання – **українська**

Кафедра обліку і оподаткування

Керівник курсу

ПІП	к.е.н., доц. Яцишин Світлана Романівна
Контактна інформація	svitya@wunu.edu.ua, +380509853901

Опис дисципліни

Дисципліна «Аналіз ризикоорієнтованих операцій» спрямована на систематизацію концептуальних положень, формування наукового світогляду, цілісного уявлення, поглиблення та систематизацію знань щодо аналізу, оцінювання, моделювання ризиків на сучасному етапі розвитку економіки та набуття навичок практичного застосування (з використанням ІТ) конкретних аналітичних методів і моделей для вибору кращих альтернатив та пошуку ефективних управлінських рішень у прикладних проблемах економіки та бізнесу. Дисципліна орієнтує на пошук та реалізацію навичок оцінювання ризикових операцій суб'єктів господарювання та побудову практичних моделей аналізу ризикоорієнтованих операцій з формуванням шляхів їхньої реалізації на практиці з використанням прогресивних форм, теоретичні та методичні положення системи управління ризиками, а також відносини, що формуються в процесі управління, у вітчизняній та світовій практиці.

Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Невизначеність в конкурентному середовищі як першоджерело ризику. Концепція ризику в діяльності економічних систем: вітчизняний та світовий досвід	Володіти економічною термінологією про ризик та невизначеність як ключові елементи підприємництва, в тому числі класифікацією видів невизначеності, причинами її виникнення; вміти пояснювати врахування факторів невизначеності в управлінні суб'єктів господарювання та засобів її зниження; мати уяву про невизначеність як причину виникнення ризику. Знати ризико-орієнтовані операції в діяльності економічних систем підприємств, їх суть, види, прояви; виявляти фактори, що зумовлюють виникнення економічного ризику та його функції. Обґрунтовувати взаємозв'язок ризику і прибутку; знати особливості прояву ризику в сучасних економічних умовах	Питання, практичні завдання, тестування

		функціонування підприємств у вітчизняній та світовій практиці	
2	2. Основні положення прийняття рішень в умовах ризиковості господарських операцій міжнародних компаній	Знати методологію виявлення ризико-орієнтованих операцій та характеристику методів одержання інформації про ризики діяльності; проводити етапи та процедури прийняття управлінських рішень згідно принципів за умов економічного ризику; здійснювати порівняльну оцінку варіантів управлінських рішень з урахуванням ризику; володіти методом побудови дерева рішень	Питання, тести
3	3. Управління економічними ризиками як невід'ємна складова діагностики суб'єктів господарювання у вітчизняній та світовій практиці	Знати сутність і зміст управління ризиком, принципи управління ризиками та загальну схему процесу управління в умовах ризико-орієнтованих операцій; вміти формувати стратегії управління ризиком	Питання, тести
4	4. Аналіз та методи оцінювання ризику: міжнародний досвід	Мати уяву про види аналізу ризико-орієнтованих операцій та його складові методики; застосовувати методи оцінювання ризико-орієнтованих операцій; проводити аналіз традиційними методами кількісної оцінки ризико-орієнтованих операцій	Питання, практичні завдання, тести
5	5. Особливості оптимізації ризиків та мінімізації негативних наслідків їх дії	Знати основні прийоми зниження ступеню ризику. Мати уяву про диверсифікацію ризику, її види, сфери застосування, передачу (трансфер) ризику. Знати про страхування, його сутність, види, а також про хеджування як форма страхування валютних та цінних ризиків. Володіти методами формування резервів, лімітування та сферою їх застосування	Питання, тести
6	6. Ризик-менеджмент в системі аналізу ризико-орієнтованих операцій у вітчизняній та світовій практиці	Формувати стратегію ризик-менеджменту ризико-орієнтованих операцій; знати методику управління економічними ризиками та оцінку ефективності їх застосування; володіти стратегічним плануванням та прогнозуванням економічного ризику на підприємстві	Питання, тести
7	7. Ризики незалежного аудиторського контролю як складової оцінки діагностики функціонування підприємств: вітчизняний та міжнародний досвід	Мати уяву про ризики незалежного аудиторського контролю як складової оцінки діагностики функціонування суб'єктів господарювання; знати класифікацію ризиків аудиторської діяльності та їх характерних рис; здійснювати аналіз моделей аудиторського ризику; проводити оцінку аудиторського ризику та його компонентів; аналізувати фактори, які впливають на величину аудиторського ризику, та володіти шляхами його зниження	Питання, практичні завдання

Літературні джерела

Основна література:

1. Демченко Г. В. Ризик менеджмент: конспект лекцій. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 74 с.
2. Калініченко З. Д. Ризик-менеджмент: навчальний посібник. Дніпро: ДДУВС, 2021. 224 с.
3. Кравченко М. О., Бояринова К. О., Копішинська К. О. Управління ризиками: навчальний посібник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с
4. Стешенко О. Д. Ризикологія: Навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2020. 180 с.
5. Яцишин С. Р. Ризики діяльності суб'єктів господарювання: виявлення та методичний інструментарій управління в системі бухгалтерського обліку. Стан і перспективи розвитку бухгалтерського і управлінського обліку в умовах глобалізації : моногр. / [З-М. В. Задорожний, Я.Д. Крупка та ін.] ; за наук. ред.. д.е.н., проф. З-М. В. Задорожного. Тернопіль : ВПЦ «Університетська думка» 2020. С.197-206.
6. Філоненко Є. Аналіз ризиків. На чому базується реалізація інфраструктурних проєктів. 2020 [URL:https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshе/analiz-rizikiv-na-chomu-bazuetsya-realizaciya-infrastrukturnih-proektiv.html](https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshе/analiz-rizikiv-na-chomu-bazuetsya-realizaciya-infrastrukturnih-proektiv.html)
7. Яцишин С. Р. Види аналізу ризико-орієнтованих операцій та його складові. *Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні*: матеріали VI міжнар. наук.-практ. конф. [м. Тернопіль, 22 травня 2020 р.] Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С.227-229.
8. Яцишин С. Р. Групування та класифікація видів невизначеності функціонування підприємств в конкурентному середовищі *Соціально-економічні проблеми сучасності*: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції [м. Маріуполь, 31 травня 2020 р.]. Маріуполь, 2020. С. 52-56.
9. Яцишин С. Р. Прийняття рішень в умовах невизначеності та економічного ризику: принципи і підходи *Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія* : зб. матеріалів VII міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. [м. Тернопіль, 12 червня. 2020 р.] / Тернопіль, 2020. С. 65-68.
10. Яцишин С. Р. Економічна сутність, характеристика та імперативи розвитку поняття невизначеності соціально-економічних систем. *Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конференції [м. Кропивницький, 25 листоп. 2020 р.] Кропивницький : Ексклюзив-Систем, 2020. С.401-404.
11. Яцишин С. Р. Інтегральне оцінювання як метод визначення рівня ризикованості господарської діяльності в управлінні бізнес-організацією. *Обліково-аналітичні й статистичні методи та моделі в оподаткуванні, бізнесі, економіці*. XVI Всеукраїнська науково-практична інтернет конференція [м. Ірпінь 30 листопада-04 грудня 2020] Ірпінь, 2020 http://kafstat.at.ua/konferens2/section/jacishin_tezi.pdf
12. Яцишин С. Р. Оцінка ризико-орієнтованих операцій у процесі їх аналізу. *Трансформація бухгалтерського обліку, аналізу та контролю в умовах соціально-економічних викликів* : матеріали Міжнар. круглого столу [Тернопіль, 28 трав. 2021 р.]. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. Т. 1. С. 176-179.
13. Яцишин С. Р. Ризики у формуванні облікової системи. *Фінансово-економічна платформа парадигмальних змін повоєнного розвитку України*: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції присвяченої пам'яті проф. Войнаренка Михайла Петровича [27-28 жовтня 2022 року, м. Хмельницький]. Хмельницький: ХНУ, 2022. С.273-275.

Додаткова література:

14. Яцишин С. Р. Облікова політика як джерело забезпечення від ризиків діяльності господарюючих суб'єктів. *Актуальні питання економіки, фінансів, менеджменту та права в сучасних умовах: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції* [Рівне, 10 січня 2023 р.]. Рівне: ЦФЕНД, 2023. С.41-43 <http://www.economics.in.ua/2023/01/blog-post.html>
15. Yudkowsky E. Cognitive biases potentially affecting judgment of global risks. *Global Catastrophic Risks*, eds. Nick Bostrom and Milan Cirkovic. 2020. P. 91-119.
16. 6 steps to start using data analytics for risk assessments. Mar 28, 2020 IT, Risk. URL.: <https://www.wegalvanize.com/risk/data-analytics-risk-assessments>
17. Integrity risk analysis. More where necessary, less where possible. URL.: <https://www.toezicht.dnb.nl/en/binaries/51-234068.PDF>
18. Lavanya N., Malarvizhi T. Risk analysis and management. URL.: <https://www.pmi.org/learning/library/risk-analysis-project-management-7070>
19. Rummyantseva V. M. Risk-oriented approach as the basis for the corporate accounting policy formation. // *Accounting. Analysis. Auditing.* 2022; 5(4): p.120-130. // URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/risk-orientirovanny-podhod-kak-osnova-formirovaniya>
20. Crouhy M. Risk management / M. Crouhy, D. Galai, R. Mark. – McGraw-Hill, 2011. – 717 p.
21. Stanton T. Enterprise Risk Management. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=voGyHN-tWMg>
22. Risk Identification and Analysis. URL.: <https://www.nap.edu/read/11183/chapter/6>
23. Yatsyshyn S. Accounting policy regarding the risks of business entities. *Public Policy and Accounting*, (2(6), 18–24. [https://doi.org/10.26642/ppa-2022-2\(6\)-18-24](https://doi.org/10.26642/ppa-2022-2(6)-18-24).
24. Yatsyshyn S., Kabachenko D., Korchyńska O., Churikanova O. Management decisions as a factor of prevention and mitigation of internal risks. *International Journal of Computer Science and Network Security.* 2022. Vol. 22, № 11, pp. 771-777. URL: http://ijcsns.org/07_book/html/202211/202211107.html

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами.

Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. Опитування проводиться з тем 1-4	Модульна робота – макс. 100 балів: Теоретичне питання – макс. 20 балів; Тестові завдання – макс. 30 балів (10 тестів по 3 балів за тест); задача 5 – макс. 30 балів	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять. Опитування проводиться з тем 5-7	Модульна робота – макс. 100 балів: 1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. 2. Теоретичне питання (1 питання по 30 балів) – макс. 30 балів. 3. Задача (1 задача 50 балів) – макс. 50 балів	Визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань тренінгу	Оцінювання відбувається за виконання поставленого завдання. Реферативне представлення правильно оформленого виконаного завдання – 60 балів. Презентація та захист отриманих дослідницьких результатів – 40 балів

Шкала оцінювання студентів:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)